

REDACTIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria :
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
Către Duminecă pe un
an — 4 coroane. —
Pentru România și
trănatate pe un an:
40 franci.

Manuscripte nu se napolază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INȘERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inșertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisorile nefrancațe nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Politică, ori proselitism?

Țara în care Ovreii au ajuns
la largul lor, unde cu drept cuvânt este
„pământul făgăduinței”, al modernului
Israel, e patria noastră.

Aici s'au ridicat întotdeauna glasuri
simpatice pentru această semănție;
aici li s'au deschis toate terenele așa-
ziselor „über-magyar“-i, cari, gătindu-
și un culcuș moale, au pregătit au-
tonomiilor sapa de lemn și drumul pri-
egiei celor desmoșteniți.

Deșteptați din letargie, amăgiți
ce se sinamăgeau, se văd înconjurați
și legați de mâni și de picioare de
acești „maghiari” de vița lui Israel.

Un răscol de durere răsună, apoi
alarma de apărare.

Dar lupta e grea acum, căci
Ovreii reprezintă azi în țara noastră
o forță; o forță redutabilă, care dis-
pusă de mijloace de luptă puternice,
când s'a infiltrat în viața politică și
când hotărâtoare în viața economică a
țării.

Azi Ovreii e provocator, și —
până atacat în publicitate, căci presa
„maghiară” însăși în mâna lor este.

Acea ziarul „Alkotmány” luptă
contra lor din întreaga presă maghiară,
arătându-și îngrijirea față cu starea
lucrurilor.

„În Ungaria — spune Alkotmány
— falsificatorul de vinuri, uzurarul,
șarlatanul, batjocoritorul cru-
dului, falsificatorul de embleme” — este
jidanul, pe care îl va urmări până
când toate acestea nu vor înceta de
a mai caracteriza.

Acastă promisiune a sa, Alkot-
mány, este bine înțeles, că nici când
nu va avea putința de a o îndeplini,
nici când nu va fi în putința de a nu
avea să combată apucăturile ovrești;
când îndată ce numitele calități ar înceta
de a caracteriza pe ovreii, acela
ar înceta de a mai fi ovreii. Această
înșă ar însemna o schimbare a însăși
structurii firești a ființelor din acest
neam, ceea-ce contrastează cu posibi-
litatea.

Dar în legătură cu aceste idei,
ce găsim într'un prim articol din nu-
mărul ziar, ne oprim asupra unei ciu-
toare declarațiuni categorice a lui
„Alkotmány.”

Estă acea declarațiune:

„Noi cei din partidul popular..
declaram cu toată sinceritatea
că am dori foarte mult, să căș-
tigăm jidovimea pentru crești-
nism...”

Proselitism?

În lupta sa contra ovreilor „Al-
kotmány” caută să facă proselitism?

Cât de mult scade în ochii noștri
o asemenea tendință, serioșitatea și
demnitatea luptei confratelui catolic!

Maghiarii au încălzit la stinul lor
pe Ovrei, și dureroase și grele efecte
a avut aceasta pentru țară; catolicii
vor să imiteze acum pe Maghiari, ad
majorem gloriam?..

Ce rudimente de concepțiuni! Cu
cât este mai superioară judecata ță-
ranului român: Sângele apă nu se
face!..

Din aceste constatări nouă ne
rămâne dureroasa impresie, că com-
patrioții noștri maghiari nu au încă
un singur organ de publicitate, care
pe baze serioase să stabilească prin-
cipiile unei lupte necesare și rodnice
contra cutropirei ovrești.

Broasca și boul. O ființă locală ține
să dea Românilor un fel de lecție, arătându-
ne „marxismositatea” șovinismului față cu
noi, printr'o boacăna comparație.

E vorba de o acțiune pe care ar fi să
o înceapă Germania în Posen, față cu po-
lonezii.

„Poftim, (zice localnicul), așa se rezolvă
în Germania chestiile de naționalități. Acolo
nu pactează cu ele, nu se tocmesc, ci le pun
în față ordinul sever: Ești cetățean german
— trebuie să fii German! Această s'o ține în
seamă Valahii, Slovacii și Sârbii, înainte de
a urâi vre un cuvânt despre oprămare națio-
nalități lor în Ungaria. S'o citească însă și
Maghiarii: aceasta este deosebirea între ma-
ghiar și prusieni!”

Deosebirea, ni se pare nouă că alta ar
fi. Vorba din poveste: Ori cât s'ar umfla
broasca tot nu ajunge bou, — ba ceva mai
rău!

Chestia fiumană. Zilele acestea
prim-ministrul Széll a avut la Buda-
pesta o lungă convorbire cu Anton
Walluschnigg, unul dintre fruntașii
autonomiștii ai orașului Fiume. Se
anunță, că după conferență, Wallu-
schnigg a telegrafiat imediat la Fiume,
dând știrea, că alegerile municipale
ale orașului se vor face în luna Ia-
nuarie viitor și că guvernul unguresc
va respecta atât limba italiană, cât și
prerogativele Fiumei, în consonanță cu
dreptul de stat existent.

Reorganizarea partidului „li-
beral” este cuvântul de ordine și de
justificare al guvernului Széll și al
organelor de publicistică semifioioase
și inclinate spre această „cinste”.

Dacă această „reorganizare” în
adevăr se va îndeplini, dacă înlocui-
rea „disidenților” prin foștii „națio-
nali” în adevăr va putea da o nouă
viață organismului partidului zis libe-
ral, dacă această infuziune va ajuta,
cei ce vom avea zile, vom vedea.

Dacă însă va fi să judecăm isto-
ricește, să conchidem din trecut pen-
tru viitor, eată ce elemente ne furni-
sează Hazánk:

„Partidul liberal a avut nevoie de con-
servarea artificială a vieții sale. A reușit
să și-o câștige. Ear apoi a urmat decadența
totală, șezând la cârmă baronul Bánffy, care
a pornit un întreg războiu sistematic cu
partidului să i-se răpească ori-ce nimb de
liberalism”.

Să nu fie oare și de data acea-
sta vorba de vre-o „conservare artifi-
cială” a partidului „liberal”.

De dorit ar fi ca era „legii, drep-
tului și dreptății” să se simtă.

Din Austria. Foile vienese anunță, că
mai mulți membri de-al clubului marilor pro-
prietari conservatori și al-clubului Slavilor dela
sud au ținut Duminecă o conferență, în care
ambele cluburi s'au sfătuit asupra unei
proceduri comune.

Partidul german progresist și-a publi-
cat un manifest electoral, foarte scurt de alt-
fel, care începe prin a spune, că viitorul cel
mai apropiat va pute să decidă: că rămâne
oare Austria ca stat unitar, ori, dismembrată
ea va fi expusă unei dictaturi slave. Lupta
decurge în giurul conservării Austriei; e
dar necesar — zice manifestul, — ca unita-
tea statului să fie asigurată prin limba ger-
mană de stat ca limbă mijlocitoare.

Mandatul dela Szarvas, devenit
fără stăpân prin numirea fostului
deputat al cercului, a contelui Albin
Csáky, de president al Casei magna-
ților, — a produs între patrioții, „li-
berali” și Kossuthiști, o nouă luptă
electorală, care promise a deveni de
tot acută. Candidatul partidului libe-
ral, contele Bolza Géza, deodată cu
kossuthistul proprietar și fost fisolga-
biru Draskóczy László, și-au ținut
Dumineca trecută vorbirile de corte-
șire în Szarvas, avându-și amândoi
suitele lor. Tâmbălăul s'a terminat
din ambele părți cu câte-un „aldom-
măș” patriotic. Ziua alegerii va fi în
5 Noemvrie n.

Revisuirea...

Mar zilele trecute Sécuii din comi-
tatul Trei-Scaune, neavând altă treabă,
au decis în congregație să ceară revi-
suirea legii de naționalități.

Sécuiul tot — Sécuiul! Bătut la cap,
dar de aceea fudul.

Ce și-au zis și cei din Trei-Scaune?
Să se facă și ei vestiți, să câștige merite
„patriotice”. Și haid', au cerut revisuirea
unei legi, care și de altfel de foarte
multă vreme nu se mai aplică. Asta-
tocmai ca și când s'ar fi pus să bom-
bardeze porți deschise.

Câte-va ziare i-au și laudat. Bánffy
și Kossuth mai ales, cum nu era să-
ridice în slavă pe acești descendenți ai
lui Attila, a căror forță intelectuală servă
de altminteri ca pildă când vorba e să
se demonstreze — prostia... Cine n'a auzit
oare de Sécuiul care ducea scara d'a-
latul prin pădure? Cine n'a auzit de
sfatul ce au ținut Sécuii pentru a afla
cum să mănânce locul gol ce gâsiseră în
mijlocul unei păni, pe care trebuiau s'o
împartă frațește?!

Cam de sotiul acesta este și înțelep-
ciunea ce i-a îndemnat să ceară revi-
suirea.

Ei iau lumea în cap și dacă n'ar
fi România, ar peri de foame prin Ame-
rica; și totuși vor să facă pe grozavii:
să dea un nou avânt, un nou aliment
politice șoviniste!

Ziarele naționalităților, bine înțeles,
au înregistrat isprava sécuiască, întocmai
cum înregistrezi o sinucidere de pildă.
Unele au făcut și observări și critici. În
serios nu i-a luat însă nimeni, ori a-
proape nimeni.

Ei bine, și cât s'a scris, îndeamnă
pe „Egyetértés” (de la 23 c.) să se
laude, că eată, naționalităților li-a intrat
frica în oase. Tremură de groaza — Sécuiilor.

Și drept ilustrare a acestei aserțiuni,
reproduce din „Narodnost” și „Zastava”,
zicând: Eată, până și Sârbii, cu cari
avem mai puțin de lucru și cari nu sunt
porniți contra Maghiarilor, tresar de
teama că s'ar pute împlini cererea Sécuiilor!

Adică ce să se îplinească? Revi-
suirea? Dar ce am perde atunci? Dela
Tisza încoace mai ales, fost-a oare un
singur guvern, care să nu calce în pi-
cioare legea de naționalități? Și mai e-
xistă oare din legea aceasta un singur
articol măcar neatacat, fie prin us, fie
prin câte o ordonanță ministerială?..

N'avem deci nici o teamă, n'am avé
de pierdut nimic, ci revisuindu-se această
lege, s'ar dovedi cel mult încă odată, că
patrioții sunt până la așa grad cuprinși
de șovinismul sêbatic, încât nici apa-
rențele nu vor să le mai salveze.

Ear pentru noi ar fi un câștig să-și
lapede ei singuri masca, și să nu mai
poată poza în fața străinătății, că sunt
liberali, constituționali și cavaleri, ci
să-și vadă lumea întreagă așa cum li-e
firea: refractari la ori-ce principiu mo-
dern și având nealterat întreg caracterul
lor asiatic.

Congresul național-bisericesc.

Ședința, VI (Joi după amiază)

Ședința se deschide la oarele 4, sub
presidenția I. P. S. Sale Mitropolitului Me-
fianu.

Secretarul Rusu Șirianu citește pro-
cesul verbal al ședinței precedente, care se
verifică după câte-va observări de formă
ale d-lui Cosma.

Urmează continuarea raportului comi-
siunii organizatoare.

Referențial arhimandritul Aug. Hamsea
espune dispozițiile luate de eparchiile sin-
gurative cu privire la îmbunătățirea dota-
țiunii popilor tractuali. Se ia spre știre de
congres salarisarea acelor cu 400, 600 și
1000 cor. anual, conform referențelor locale.
Astfel se constată că s'a făcut ceva întru
eșecutarea concludului congresual Nr. 85
din 1895

Cu privire la întregirea dotațiilor
parochiale cu mijloace bănești din visteria
statului, referențial espune întreg modul de
procedere a dieceselor pentru executarea
concludului congresului extra ordinar Nr.
14/890. Congresul ia la cunoștință stadiul
actuel al atacării în sensul dorinței congre-
sului ultim, așteptând, ca la timpul său să
se notifice finalizarea ei.

Cu aceste ședința de după prânz se
încheie.

Ședința VII.

(Vineri 19 Octomvrie.)

Intrând în ordinea zilei, I. P. S. Sa
Mitropolitul răspunde la interpelarea dlui P.
Cosma: (Textul răspunsului l'am dat deja).

Interpelantul E. Cosma ia spre știre
răspunsul.

Urmează raportul archim. Aug. Ham-
sea asupra necesității schimbării Regulamen-
parochial, reclamă din unele părți pentru
dotația nouă a parochilor. Schimbarea acelu
regulament — la propunerea consistorului
metropolitan deocamdată se amână, neafân-
du-se timpul oportun pentru aceasta.

Dr. Oncu referențial despre lucrările de
legațiunii în cauza de despărțire a credin-
cioșilor noștri de cătră Sârbii.

Mitropolitul propune desființarea delegațiunii
lor și relegarea afacerilor de despărțire la
respectivul Consistorii.

Comisiunea propune următorul proiect
de conclud:

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea semestru la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:
Pe un an Cor. 20.—
Pe 1/2 an 10.—
Pe 1/4 an 5.—
Pe o lună 2.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o întindere de 8 pagine, cele 4 pagine a 4 foi de 2, plus un adaus poporal de le pagine.

Domnii abonați sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anumit pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima luni.

Este în interesul dlor abonați, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonați vechi sunt rugați a lipl pe mandatul postal adresa tipărită dela fășile, în cari li-s'a trimis „Tribuna Poporului“ până acum.

Administrația
„TRIBUNEI POPORULUI“.

În atențiunea domnilor învățători români. Aducem la cunoștința domnilor învățători de la școlile populare, că a eșit de sub tipar Geografia comitatului Arad, de învățătorul Damaschin Medre, — ca manual cu mai multe cărți geografice. întocmit pentru clasele III. IV. ale școlilor populare, și aprobate de Ven. Consistor aradan.

Se poate procura de la Administrațiunea „Tribunei Poporului“ din Arad. Prețul 35 cr. plus 5 cr. porto postal.

Tipografia
„Tribuna Poporului“
arangiata fiind cu material nou
primește spre executare:

Tipărituri de bancă,	Cărți, Broșuri,	Ori-ce tipărituri.
Invitări la nunta,	Anunțuri funebre, etc.	

Cele mai moderate prețuri!!

Băile dr. P. Opre (foste „Katalin“.)

Piéta Tököly, colț cu strada Lazar Vilmos.

Pentru domni și dame.

Modern aranjate: băi de aburi, basinuri mari cu apă caldă și rece, — băi de vană. Dușuri exelente.

Pentru bolnavi îngrijire și tratament nou, după cele mai noi cuceriri ale științei.

Prețuri moderate.

508 4—

Deposit de giuvaeruri, ciasornice și argixerii.

Bogat asortiment de ciasornice cu pendulă, de perete și deșteptătoare.

I. GRALLERT ȘI FIUL
ciasornicar și giuvaergiu
Arad, piața Andrássy Nr. 24.
Fondat 1867

Reparațiuni de tot felul

de ciasornice și giuvaere

să execute cu toată promptitudinea.

Cu prețurile cele mai moderate.

479 —10

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

	coroana	fleri
1.) „Geografia Comitatului Arad“, pentru clasa a III-a școlilor populare, de Damaschin Medre, învățător; aprobat de Ven. Consistor ilustrată cu cărți geografice — — — — —	„	—70 „
2.) „Amicul Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cauze administrative. Prețul — — — — —	„	1.— „
3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, — — — — —	„	2.— „
4.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, — — — — —	„	—80 „
5.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, — — — — —	„	2.— „
6.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu — — — — —	„	4.— „
7.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popoa, profesor în Brașov. — — — — —	„	2,50 „
8.) „Războiul pentru neatârnată“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului — — — — —	„	1,20 „
Prețul „Coroanei“ — — — — —	„	1,60 „
9.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secula nasc. Truția — — — — —	„	1.— „
10.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, — — — — —	„	1.— „
11.) „Teoria Dramei“ — de Dr. Iosif Blaga. — — — — —	„	3,60 „
12.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. — — — — —	„	1,60 „
13.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț. — — — — —	„	5.— „
14.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul, — — — — —	„	1,50 „
15.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz — — — — —	„	1,20 „
16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățător în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.		

La comanda să se mai adauge de fie-care op 10 fleri spese postale.